

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	3,56 zł.
Z odnośzeniem i w agencjach	2,55 "
Na pocztę, już z odnośzeniem	2,89 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,55 "
Na pocztę, już z odnośzeniem	8,87 "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

na 4 s. 1000 6 (lub od wierzchu min. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczy w guidentach. Tłumaczenia i ogl. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogl. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Wtorek: Agaty, p. m.
Środa: Doroty, p. m., Tytusa b. w.

CHOJNICE, środa, dnia 6. lutego 1929 r.

Słońca wschód 7.48 zachód 16.51
Księżyc wschód 5.12 zach. 12.13

W ósmą rocznicę Wyzwolenia

Zadania Kaszubów w rozbudowie Mocarstwowej Polski

Gdy myślą sięgniemy w przeszłość, zapisaną w historii Polski krwawymi głoskami to przekonamy się, że miasta i miasteczka, wieś każda nieomal odegrały bardzo wybitną rolę w dziejach za chwowawczych Polski porobiorowej.

Tem szlachetniejszym przebyśkiem, wybija ją się na pierwsze miejsce w historii czyny jednostek bohaterskich.

Chwała, jaką jednostki te zdobyły przejdzie z pokolenia na pokolenie i drogowskazem będzie kiedyś, jak postępować należy, ile poświęcić aby uratować swoją indywidualność narodową i niezależność.

W Polsce Odrodzonej, zadania te bynajmniej się nie zmieniły przeciwnie nawet, wzrosły one znacznie z tego względu, że Polska nie tylko baczyc musi by niezależność i indywidualność narodową zachować ale wchodząc do rządu mocarstw europejskich z obowiązku przejęła na siebie rolę odegrania pierwszorzędnym poczynan politycznych i gospodarczych na Wschodzie Europy a równocześnie jest najpoważniejszym państwem nadbałtyckim.

Głośno mówi się i pisze o tem, że bez morza Polska nie byłaby zdolna do samodzielnego życia a więc, morze i dostęp do niego to największa troska Polski. I tu właśnie wybija się na pierwszy plan rola ludu Kaszubskiego, który od wieków był i na wieki pozostanie, honorowym strażnikiem „serca Polski” to jest morza Bałtyckiego. Zadania wynikające dla ludu Kaszubskiego z tego tak zaszczytnego postannictwa strzeżenia morza, są w czasach obecnych trudne ale i możliwe do wykonania. Znana wśród kaszubów ofiarność bezinteresowna i bezgraniczne poświęcenie, wykazane w czasie 150 -cio letniego zaboru, dają gwarancję że Kaszuba zawsze wypełni swój obowiązek względem Ojczyzny, że zawsze tak w dobrobycie jak i w dniach ubóstwa, chlubnie dźwierzyć będzie sztandar Orła Białego nad polskim morzem.

A teraz właśnie, w chwilach obecnych, sytuacja wymaga, aby Kaszubi a z nimi i całe Pomorze sztandar Orła Białego jak najwyższej dźwierzili przed oczyma innych narodów.

Krzewienie oświaty na całym wybrzeżu, pielęgnowanie mowy polskiej, dźwignięcie gospodarki rolnej i warsztatów pracy na najwyższe poziomy kultury, dokumentowanie na każdym kroku charakteru narodowego polskiego, rozumna i godnością polaka wyszlachetniona walka z elementem szkodliwym dla Polski, wreszcie pieczołowite i nadzwyczaj staranne wychowanie młodzieży dźwierzającej na moralnie i fizycznie zdrowe przyszłe społeczeństwo, na barkach którego spocznie odpowiedzialność za losy dalsze Polski Mocarstwowej — oto w zarysie przytoczone najważniejsze zadania kaszubów.

Wiemy bowiem z własnego doświadczenia i z historii innych narodów, którym odebrano dostęp do morza, że bez tej furty otwierającej nam wyjście w świat daleki, kraj nasz nie będzie w stanie rozwijać się normalnie i po kilkunastu latach marniej wegetacji życie gospodarcze i polityczne Polski zamrzeć by musiało.

A tylko wtedy dostęp do morza utrzymać będziemy mogli niezależny, jeżeli całe wybrzeże morskie obsiadzie li tylko ludność polska i tam rozmieści warsztaty swej pracy, stanowiące faktyczne bogactwo narodowe. Im bowiem więcej warsztatów polskich znajdować się będzie nad morzem, im lepiej warsztaty te rozwijać się będą tem intensywniej pulsowało będzie życie gospodarcze Polski, tem więcej napływać będzie kapitał zagraniczny i wówczas wszystkim wiodło się będzie dobrze.

Winę za nędzę Prus Wschodnich ponosi poprzedni rząd niemiecki

Tak oświadczył min. aprow. Dietrich

Berlin, 5. 2. (radjo). Na kongresie partji włościańskiej z Prus Wschodnich, oraz wobec delegatów z całych Niemiec, obradujących na tym zjeździe we Wrocławiu ośw. min. aprowiz. Dietrich, że wyłączną odpowiedzialność za katastrofalne położenie rolników w Prusach Wschodnich ponosi poprzedni rząd niemiecki.

Następnie min. Dietrich zaznaczył, że koncesje Niemiec przyznane Polsce, są mniej niebezpieczne, aniżeli poprzednie a to dlatego, że w związku z eksportem nierogaczyny z Polski utworzona zostanie specjalna komisja, która orzekać będzie kwestję przywozu nierogaczyny do Niemiec

Awantury partyjne Nacjonałści biją socjalistów W Wiedniu 50 osób rannych

Wiedeń, 4. 2. (radjo). W dniu dzisiejszym, uzbrojona partja nacjonalistów wiedeńskich napadła na lokal socjalistów w którym mieszczą się biura i sale obrad partji i wyłamawszy drzwi, wdarła się do budynku.

Po wkroczeniu nacjonalistów wywiązała się ostra walka na rewolwery, noże i pałki, w której to walce raniono przeszło 50 osób oraz jednego posła socjalistycznego.

Lokal i urzędzenia zostały prawie doszczętnie zdemolowane papiery i akta zniszczone.

Na miejsce walki przybył silny oddział policji która część awanturników aresztowała resztę zaś rozpuściła.

Litwa Kowieńska

W wielkim kłopotcie dyplomatycznym na tle paktu

Odessa, 4. 2. (radjo). Rząd Litewski wystosował do rządu lotewskiego zapytanie, czy prawdą jest, że Lotwa i Estonia pragną podpisać protokół Litwinowa wraz z Polską, dotyczący Paktu Kelloga.

Jak z tego wynika Litwa idąc za wskazaniem Moskwy, znalazła się obecnie w pułapce.

Nie Bolszewja

Iecz Polska naciska Rosję sowiecką w sprawie Paktu.

Moskwa, 4. 2. (radjo). Dziś przyjął Litwinowa posła polskiego p. Patka na konferencji, w czasie której p. Patek oświadczył w imieniu rządu polskiego i rumuńskiego, że podpisanie protokołu do Paktu Kelloga, odbyć się może dnia 7-go lutego r. b.

Manifestacyjne posiedzenie grupy parlamentarnej posłów i senatorów polsko francuskiej

Paryż, 4. 2. (radjo). Dziś odbyło się pierwsze posiedzenie posłów i senatorów grupy parlamentarnej polsko - francuskiej pod przewodnictwem posła Locruiu.

Wysłano zaproszenie grupie reprezentacji parlamentarnej polskiej w Warszawie, która odwrotnie przesała serdeczne życzenia owocnych obrad i podziękowanie za zaproszenie.

Mamy w prawdzie dobrze wyszkoloną i dzielną armję dla obrony wybrzeża i morza polskiego lecz to nie wstarcza. Obrona wojskowa jest dobrą tylko na wypadek wojny ale w czasie pokoju, w tak zwanej cichej wojnie gospodarczej jaka rozgrywa się od wieków między narodami świata, obrona gospodarcza spoczywa na barkach całego

Berlin, 4. 2. (radjo). W związku z napadem nacjonalistów na biura austrjackiej partji socjalistycznej, w kilku dzielnicach Wiednia doszło do burzliwych demonstracji ze strony socjalistów.

Okolo dawnego Prateru nastąpiło starcie grupy socjalistów z policją, która przepuścić nie chciała demonstrantów do centrum miasta. Jest kilku rannych.

Poci się i zabiega

p. Müller o skłecenie Koalicji rządowej w Berlinie.

Berlin, 4. 2. (radjo). Po konferencji ze stronnictwami bawarskiemu, premier niemiecki Mueller odbył konferencję z posłami Kasem i dr. Steberheidem w sprawie ostatecznego utworzenia koalicji rządowej, poczem przyjęty został przez Hindenburga.

Według nieoficjalnych pogłosek, Mueller przy był do prezydenta Rzeszy z gotową już listą rządu koalicyjnego.

Wielka katastrofa kolejowa

Pociąg pospieszny najechał pociąg osobowy

6 osób ciężko rannych.

Poznań, 4. 2. (radjo). Pociąg pospieszny Nr. 407 zdrażający z Warszawy do Poznania najechał na pociąg osobowy jadący w kierunku Poznań — Katowice.

Zderzenie było bardzo silne kilka wagonów rozbite, 6 osób ciężko ranne.

Ruch kolejowy na tej linii zostanie przez pewien czas wstrzymany.

narodu a u nas prawie wyłącznie na barkach Kaszubów i Pomorzan dlatego, iż my znamy dobrze tych, którzy chcieliby nam odebrać naszą niezależność gospodarczą.

Dlatego dziś, gdy minęła ósma rocznica Wyzwolenia Pomorza, o wyżej przytoczonych obowiązkach pamiętać musimy, my Kaszubi. Wu.

Primo de Riwera krwawo tłumia rozruchy wojskowe w Hiszpanji

Paryż, 4. 2. (radjo). Według komunikatu rządu węg, wydanego z podpisem króla, tak strajk w Bilkao, Grenadzie i Cordobie jak i rozruchy w Walencji oraz okolicach nadmorskich, zostały zupełnie zlikwidowane i ludności nie zagraża żaden niepokój.

Madryt, 4. 2. (radjo). Primo de Riwera odbył wczoraj dwugodzinną konferencję z królem po swoim powrocie z Walencji, poczem udzielił wywiadu dziennikarzom, w którym zaznaczył, że usunięte zostały wszelkie trudności powstałe na skutek rewolty w Walencji.

W tej chwili panuje w mieście pokój a wczorajsze próby ponownej rewolty miały na celu zmuszenia rządu do wypuszczenia aresztowanych przywódców buntu.

Powodzenie pięknej polki

„Mis-Polonia” witana owacyjnie w Paryżu

przedstawiona zostanie Prezydentowi Francji.
Paryż, 4. 2. (radjo). Telegramy donoszą z Paryża, iż przybyła tam dotąd „Mis - Polonia”, najpiękniejsza polka, udająca się na międzynarodowy konkurs piękności.

Na dworcu powitali „Mis - Polonię” przedstawiciele kolonii polskiej w Paryżu, prasy oraz wielkie tłumy publiczności francuskiej, wznoszące entuzjastyczne okrzyki na cześć pięknej polki.

Wieczorem „Mis - Polonia” przedstawiona będzie Prezydentowi Francji na przedstawieniu w operze.

Paryż, 4. 2. (radjo). Za najpiękniejszą kobietę Francji uznano Germaine Labord, pochodzącą z Francji południowej.

Niemcy protektorami fałszywymi mniejszości narodowych.

Berlin, 4. 2. (radjo). Prasa donosi w depeszach z Genewy o komunikacie generalnego sekretarjatu Ligi Narodów, zapowiadającym postawienie, na skutek pisemnego wniosku ministra Stressemanna, na sesji marcowej Rady Ligi sprawy gwarancji Ligi dla mniejszości narodowych.

Dzienniki podkreślają jednomyślnie, iż dzięki temu posiedzeniu marcowe Rady Ligi nabierze szczególnie doniosłego znaczenia.

„Vossische Zeitung” nazywa sformułowanie wniosku niemieckiego bardzo zręcznym, podkreślając że wniosek ten idzie wprawdzie dalej, niż wniosek delegata kanadyjskiego Danduranda, jednakże pozostaje w ścisłych ramach istniejących umów.

Dziennik zaznacza, że wniosek ten dotyczy tylko gwarancji Ligi Narodów dla istniejących już zarządzeń o ochronie mniejszości, tem samem nie oznacza rozszerzenia problemu mniejszościowego.

Nowy sposób bezwzględnej

Walki z religją w Bolszewji wprowadzają komunisci

Moskwa, 4. (radjo). Specjalna komisja przy komisjaracie oświaty w Moskwie pracuje nad ułożeniem nowych tekstów obłozek dla zeszytów uczniowskich. Obłozki te mają być wykorzystane dla celów walki z religją. Odnośne teksty zostały już opracowane. Obecnie jeszcze wykonane być mają odpowiednie rysunki propagacyjne. Rząd moskiewski zamierza w tym celu porozumieć się z najwybitniejszymi sowieckimi artystami - malarzami.

Całe gromady

Wilków przeszły na polską stronę za żerem.

Warszawa, 4. 2. (radjo). Z Nowego Targu donoszą, iż od kilku już dni, pojawiają się duże gromady Wilków, które przechodzą ze strony gór czechosłowackich niższą Nowotarską. Władze tamtejsze zamierzają urządzić wielkie obławy przy pomocy wojska i górali.

Dalsze wiadomości

o katastrofalnych mrozach i śnieżcach. W Chinach setki trupów.

Augora, 4. 2. (radjo). Donoszą tu o katastrofalnej fali mrozów oraz o wielkich opadach śnieżnych.

Dwa pociągi pospieszne zdążające do Angory na skutek zasp śnieżnych ugrzęzły w śniegu. Pociąg ratunkowy, który wyjechał na pomoc, w połowie drogi ugrzązł w śniegu.

Sofja, 4. 2. (radjo). Kraj nawiedziła wielka fala ostrych mrozów tak, że komunikacja z prowincją jest zupełnie przerwana.

Rząd wydał zarządzenie wstrzymujące naukę w szkołach. Wiadomości z innych części kraju brak.

Paryż, 4. 2. (radjo). Depesze popołudniowe donoszą, że w mieście San Sebastjano, zgromadzenie mieszkańców wysłało na ręce króla ostry protest przeciwko wprowadzeniu dyktatury i przeciwko zamachowi na wolność republikańską.

Paryż, 4. 2. (radjo). Dzienniki wieczorne donoszą, że w Ciudad Real wybuchł strajk generalny jako protest przeciwko spiskowi Prima de Riwery i krwawemu tłumieniu powstania.

Wielka ilość osób skompromitowanych w przygotowaniu puczu wojskowego, przekroczyła granicę Portugalji.

Rząd Hiszpański znajduje się w kłopotliwej sytuacji na tle aresztowań przywódców i osób wpływowych, które udział brały w rewolcie.

Suche wieści z Kowna

Litwa otoczona kordonem cenzury i tajnej policji.

Berlin, 4. 2. (radjo). Według nadchodzących z pogranicza Litwy wiadomości, sytuacja w Kownie pozostaje nadal nie wyjaśniona.

W całym kraju zaprowadzona jest ostra cenzura, a na pograniczach Litwy przeprowadzana są ścisłe rewizje przez policję tajną.

Garnizon Kłajpedy odmówił miał posłuszeństwa. Wiadomości, które podawano przez Królewic, obecnie nie nadchodzą.

O przedstawicielstwo Papieżkie w Lidze Narodów stara się Rzym.

Berlin, 5. 2. (radjo). Vossische Zeitung donosi z Paryża, że w związku z pomyślnym wynikiem rokowań Watykanu z Kwirynałem, Ojciec św. zamierza stawić do Sekretarjatu Ligi Narodów wniosek, o przyznanie reprezentantowi Watykanu stałego miejsca w Lidze Narodów.

Powodzenie polaków w zawodach narciarskich Europy w Zakopanem

Zakopane, 4. 2. (radjo). Warszawa podaje, iż mimo silnych mrozów, międzynarodowe zawody narciarskie odbywają się dalej z wielkim powodzeniem.

Dotychczasowo zdobyte wyniki w skokach wachają się między 52 a 55 metrów.

W pierwszej rundzie, między czterema przedstawicielami różnych narodowości znajduje się również trzech polaków.

200 oficerów idzie na emeryturę

Warszawa, 4. 2. Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach ukaże się „Dziennik Personalny” ministerstwa spraw wojskowych, w którym zostanie ogłoszone przejście w stan spoczynku 200 oficerów. Oficerowie ci przekroczyli, względnie wkrótce przekroczą wiek, jaki odpowiada ich rangom. Do tych oficerów zastosowane zostaną przepisy noweli na podstawie których nowi emeryci otrzymają prawo wliczenia do wysługi lat jeszcze 7-miu lat służby.

Sensacje w śledztwie

Włamanie do banku dyskontowego w Berlinie. — Nowe szczegóły

Berlin, 5. 2. (radjo). Śledztwo prowadzone w głośnej sprawie włamanie się złodzieji do Banku Dyskontowego w Berlinie, przynosi nowe nadzwyczaj sensacyjne szczegóły, które w zupełności zmieniają tok śledztwa.

Ujawniono mianowicie że poza włamaniem się do prywatnych skrytek, oszczędnościowych i zrabowaniu pieniędzy, rozbite zostały skrytki dzierżawione przez jedno z państw ościennych, z których skradziono ważne papiery.

Warszawa, 5. 2. (radjo). Według krążących w Berlinie pogłosek, w Banku Dyskontowym po-

rozbięciu kasetek oszczędnościowych skradziono ważne dokumenty dyplomatyczne, przechowywane przez poselstwo estońskie.

Ujawnienie tych szczegółów wywołać miało w poselstwie estońskim wielkie zaniepokojenie.

Berlin, 5. 2. (radjo). Ślady, jakie zdołano ustalić, bardziej jeszcze wikłają prowadzenie śledztwa mimo, iż prowadzą je najzdolniejsi dedektywi Berlina.

Władze polityczne i policyjne Berlina zaintrygowane są rodzajem skradzionych dokumentów.

Zaszczytne odznaczenie

Marji Rodziewiczówny

Przez Ojca Świętego

Dnia 30 stycznia J. E. biskup piński ks. Zygmunt Łoziński, udekorował w Warszawie p. Marję Rodziewiczównę krzyżem „Pro Ecclesia et Pontifice” w dowód uznania jej zasług dla sprawy katolickiej, położonych szczególnie na Polesiu, na terenie diecezji pińskiej, przedewszystkiem jej działalności pisarskiej, gdzie śpi godna autorka tak wyraźnie zaznacza siłę i wpływ odrodzeniu naro-

du czynników religijno - moralnych, reprezentowanych przez Kościół katolicki.

Oprócz tego p. Rodziewiczówna z rodzinnej Hruszowej na Polesiu, koło Kobrynia, uczyniła ośrodek pracy społecznej, podtrzymując ducha narodowego w czasie niewoli, organizując oświatę wśród ludu, a od czasów wojny światowej prowadząc akcję ratowniczą.

Protesty i oburzenie czerwonych katów bolszewickich za wiadomości o rozruchach.

Przedstawicielstwo dyplomatyczne ZSRR, zwróciło się do czynników miarodajnych w sprawie zakazania używania do celów reklamowych wieści o rozruchach w Sowietach.

Ostatnio w Warszawie, w piątek wydany został nadzwyczajny dodatek reklamowy filmu, który przez niezręczną redakcję alarmował o wybuchu rewolucji w Rosji.

Na marginesie powyższej interwencji należałoby zapytać, czy i kiedy rząd sowiecki interwenjował w swęj własnej prasie, która tyle razy podaje setki i tysiące fałszywych wieści z Polski, puszczając je dowolnie, jak tego sowieckie interesy wymagają.

Poprawa w zdrowiu

marsz. Focha codzienie

się zaznacza temperatura spadła do 39 i 1/10.

Paryż, 4. 2. (radjo). Dziś wieczorem minął kryzys komplikacji stanu zapalnego płuc u marszałka Focha. Temperatura spadła do 39 stopni.

Lekarskie konsyljum pilnujące stale łoża chorego bohatera Francji rokuje jaknajlepsze nadzieje.

Na falach Oceanu

„Estonja” przywiezie młodzież poleką

z Ameryki do ojczyrstych granic.

Nowy Jork, 4. 2. (radjo). Jak już donosiliśmy między wycieczkami, które przybędą w roku bieżącym z Ameryki do Polski w związku z Powszechną Wystawą Krajową, przyjedzie również wycieczka polskiej młodzieży szkolnej ze Stanów Zjednoczonych.

Wspomniana wycieczka przybędzie do Gdańska dnia 15 lipca r. b. na parowcu „Estonja” należącym do linii „Batycko - Amerykańskiej”, utrzymującej bezpośrednią komunikację między Polską, a Stanami Zjednoczonymi i Kanadą.

Wielkie, bezsprzecznie, uznanie należy się inicjatorom wycieczki, dzięki której młodzież pozna bliżej Ojczyznę swych przodków, znaną dotąd tylko z opisów i opowiadań.

Pobyt w Polsce polskiej młodzieży amerykańskiej zacieśni węzły, łączące młode pokolenie ze starą Ojczyzną i będzie doskonałym środkiem przeciw wynaradawianiu się młodego pokolenia polskiego w Ameryce.

Niezwykłe i coraz nowe cuda dziewicy z Konnersreuth

Według wiadomości przenikających ze wspomnianego miasteczka bawarskiego Teresa Neumann wymawia w czasie ekstazy obce słowa, których sama zupełnie nie rozumie. Ten obcy język, jak się okazało, jest językiem aramejskim. Niezwykłe to zjawisko zostało zbadane na miejscu przez d-ra Fritza Gerlicha, prof. Wutza i Jana Baurea, profesora filologii samickiej na uniwersytecie w Halli. Uczni ci przeprowadzili studia niezależnie jeden od drugiego.

Chrystus Pan i Jego otoczenie używali w życiu codziennym języka aramejskiego, który przejął wiele wyrazów greckich, a nie hebrajskiego, lub greckiego. Pierwotne słowa Zbawiciela w Ewangelji były bez wątplenia aramejskie. Jednakże w greckim przekładzie Nowego Testamentu zachowało się zaledwie około 16 słów aramejskich. Uczni dzisiaj nie znają, niestety, zupełnie dokładnie form tego dialektu aramejskiego, ale za to znane im są formy dialektów pokrewnych z czasów przed Chrystem i po Nim.

Teresa Neumann, prosta dziewczeczka, nie uczyła się nigdy żadnego obcego języka, tembardziej aramejskiego. Włada tylko dialektem niemieckim swojej miejscowości. Ale w czasie ekstazy w opowiadaniach o tem, co widzi i słyszy, używa obcych wyrazów i zdań, które jak już wspomnieliśmy, są aramejskimi.

Wśród wielu tych obcych zdań, wypowiedzianych przez Teresę, dwa szczególnie zwróciły na siebie uwagę świata naukowego. Jedno, które po aramejsku brzmi: „Mage a baisebuba, gannaba magera baisebuba“, a które, jak opowiada stygmatyczka, krzyżeli w gniewie i podnieceniu ucznio wie Chrystusa Pana, widząc zbliżającego się zdrajcę Judasza. Zdania tego dotychczas uczeni nie zdali przetłumaczyć! Widząc mękę Zbawiciela na krzyżu, Teresa słyszy między innymi słowa Chry-

stusa „äsche“, to znaczy „pragnę“. Wymawia je prawidłowo po aramejsku, podczas gdy uczeni, pragnąc zrekonstruować w tym języku słowa Pana Jezusa, używali równie prawidłowego „sachena“. Zjawia się więc pytanie, skąd Teresa bierze te nieoczekiwane, a przecież właściwą formę „äsche“? Jest to zagadka, której nie może rozwiązać żadne przypuszczenie sugestji.

Dr. Wessely stwierdza: Nie ulega wątpliwości, że mamy tu do czynienia z prawdziwym językiem aramejskim, jakim mówiono za czasów Chrystusa. Jest to fakt stwierdzony. Wyrazy i zdania, wypowiedziane w tym języku przez Teresę Neumann, są pod względem gramatycznym całkowicie prawidłowe. Badane z osobna zostały się wobec surowej krytyki w sposób godny zaznaczyć. Badania te przeprowadzały niezależnie od siebie różne osoby.

Hipoteza, że występuje tu nieświadome zasugerowanie Teresy przez specjalistę od języka aramejskiego, prof. Wutza, nie wytrzymuje krytyki, ponieważ także i przed przybyciem Wutza do Konnersreuth i przed poznanieniem się jego z Teresą, słowa te były słyszane przez inne osoby. Przy innym przypuszczeniu, że mamy do czynienia z odczytywaniem myśli, pozostaje niewyjaśnionym fakt, że Teresa wypowiada prawidł. zdanie które dotychczas jest dla badaczy niezrozumiałe i że używa formy aramejskiej, której uczeni się nie domyślali, która jednakże mimo to jest prawidłowa. Teresa musiałaby zatem odczytywać i takie myśli, których profesor Wutz i inni wogóle nie mieli, a to jest absurd.

Krótko mówiąc, w samym zakresie tych wszystkich osobliwości jest coś niesłychanego, czego jeszcze nie było. „Są na niebie i na ziemi rzeczy, o których się nie śniło naszym filozofom“.

Przysposobienie kobiet do życia rodzinnego

Powszechnie obserwowany na wojnie wśród współczesnych „garsonujących“ się kobiet zanik zamilowań i umiejętności prowadzenia domu i utrzymywania ogniska rodzinnego, niemal wszędzie zagranicą wywołuje ożywione dyskusje, prowadzone pod hasłem „ratujmy rodzinę!“. Oryginalny, ale nie pozbawiony poważnej wartości społecznej i obywatelskiej, projekt ogłosz. w prasie szwajcarskiej anonimowo pewien wybitny parlamentarzysta. Projekt polega ni mniej ni więcej, tylko na wprowadzeniu przymusowego przysposobienia kobiet do życia małżeńskiego i rodzinnego. Dziewczeta z ludu, od 20 do 22 roku życia podlegałyby przymusowemu poborowi i rocznej służbie „rekruckiej“, polegającej na uświadomieniu przyszłych żon i matek o czekających je obowiązkach. Wyszkolenie odbywałoby się w specjalnych zakładach zamkniętych, prowadzonych na zasadach surowej dyscypliny i spartańskiego trybu życia. Program wyszkolenia obejmowałby: gospodarstwo domowe, a więc gotowanie, pranie, szycie, higienę pracy, macierzeństwa i życia codziennego, pielęgnowanie i wychowanie dzieci, oraz zasady harmonijnego współżycia małżeńskiego. Zasadniczym wymaganie stawianem dziewczętom w czasie odbywania wyszkolenia byłoby moralne i kulturalne zachowanie się.

Wyszkolenie to ma na celu podniesienie poziomu życia rodzinnego, to też projekt przewiduje udzielanie dziewczętom po odbyciu przez nie „służby rekruckiej“ skromnych zapomóg państwowych na wyprawy ślubne. Koszta spowodowane prowadzeniem przymusu wyszkolenia i udzieleniem zapomóg byłyby pokrywane — według — projektu wysokiego podatku kawalerskiego, pobieranego od bezzennych mężczyzn w wieku 30 lat.

Jeszcze jedna ofiara

oszustki p. Hanau

Mąż przyjaciółki pani Hanau, kupiec diamentów Joseph odebrał sobie życie 27 bm. w pewnym hotelu w Mentrze. Jego żona zaangażowała w przedsięwzięciach p. Hanau milion franków, wskutek czego popadł w trudności finansowe, a ostatnio nie mógł nawet zapłacić hotelowego rachunku.

Sędzia śledczy przeprowadził w Paryżu zmuszające badanie afery p. Hanau przyczem raz poraz wychodzą na jaw nowe szczegóły. Ostatnio oświadczyła p. Hanau w piśmie skierowanym do sędziego że organ francuskiego związku ofiar wojny „Rasse blement“ był przez nią finansowany. Wobec tego wywodzi dalej p. Hanau pismo to przynależało do „Gazette du Franc“ i razem z nią powinno być zaliczone do masy konkursowej. Przeciw temu oświadczeniu p. Hanau zaprotestowało kierownictwo „Rassemblement“ twierdząc, że „Gazette du Franc“ w części tylko pokrywała koszta tego wydawnictwa.

W jakim kraju żyją najdłużej kobiety

Tytuł ten zasłużenie należy się Brazylii, która wogóle pod względem długowieczności swych mieszkańców zajmuje jedno z pierwszych miejsc na świecie, gdyż na 100 tysięcy mieszkańców posiada 22 stuletnich. Lepszy od Brazylii rekord długowieczności posiada Guatemala, która może się poszczycić 34 stulatkami na każde 100.000 mieszkańców. Chile, Columbia, Japonia i Kuba. Natomiast pod względem długowieczności kobiet Brazylija zajmuje bezapelacyjnie pierwsze miejsce. Przy 30 mil. onach ludności posiada ona 6 724 stuletnich obywateli obojga płci, z czego tylko 2.597 mężczyzn i 4.127 kobiet, pomimo, że kobiet jest w Brazylii znacznie mniej niż mężczyzn.

Zgoda na tamtym świecie

Mikołaj II jest w zgodzie z Leninem, oczywiście na tamtym świecie, gdyż obaj są nieboszczykami. Tak twierdzi bawiarz w Stanach Zjednoczonych wielki książe Aleksander Michajłowicz, kuzyn i szwagier ostatniego cara. Przepowiada on rychły upadek bolszewików. Mówiąc o sobie, podkreślił, że nie uskarża się na swój los, gdyż po przewrocie w Rosji poznał inne życie, lepsze od poprzedniego. Dalej wielki książe twierdzi, że często prowadzi rozmowy z duchem Mikołaja II i że otrzymał od niego oświadczenie, iż Mikołaj II pogodził się z Leninem i że obaj żyją na tamtym świecie w doskonałej zgodzie. Sensacyjne wyznanie wielkiego księcia świadczy bądź co bądź, że przewrót bolszewicki wpłynął na pewne... zamroczenie umysłu wielkiego księcia.

Wiadomości gospodarcze

Sprawy podatkowe.

W licznych ostatnich dyskusjach na temat reformy podatkowej między kołami gospodarczymi a rządem, na jeden z pierwszych planów wysunęła się sprawa t. zw. waloryzacji podstaw wymiaru podatku dochodowego, co spowodowałoby z jednej strony podwyższenie minimum wolnego od podatku, a z drugiej strony obniżenie klasy podatkowej dla wszystkich wysokości dochodów, oczywiście z wyjątkiem najwyższej.

Kredyty dla młynów przemysłowych.

Ciężkie położenie naszego młynarstwa zdecydowało miarodajne czynniki do odbycia konferencji z przedstawicielami przemysłu młynarskiego w celu omówienia możliwości akcji kredytowej na szeroką skalę.

Brak środków obrotowych nie daje możliwości przemysłowi młynarskiemu normalnego funkcjonowania, co ujemnie odbija się na aprowizacji i rynku zbożowym.

Z inicjatywy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zwołano na 28 bm. konferencję z przedstawicielami ministerstw gospodarczych, banków państwowych i delegatami przemysłu młynarskiego aby omówić możliwości zasilenia poważniejszych młynów handlowych i rolniczych w kredyty krótkoterminowe dla umożliwienia zakupów zbóż chlebowych w związku z dużą podażą ziarna.

W dzień święta narodowego wielkie uroczystości w Rumunji potrwają aż 7 dni.

Bukareszt, 4. 2. (radjo). Dnia 10 maja cała Rumunja obchodzić będzie w sposób uroczysty święto narodowe. W dniu tym uczczona zostanie nie tylko rocznica zjednoczenia wszystkich ziem rumuńskich lecz równocześnie oddadzą hołd pamięci pierwszego króla Rumunji Karola, który dnia 10 maja 1866 roku przybył poraz pierwszy do stolicy nowoutworzonego królestwa rumuńskiego.

Uroczystości jubileuszowe trwać będą w roku bieżącym w Rumunji 7 dni.

Na rzekome studia wyjeżdża tysiąc komunistów w tem 150 kobiet.

Moskwa, 4. 2. (radjo). Centralny komitet wykonałcy partii komunistycznej postanowił wysłać w roku szkolnym 1929-30 około 100 zorganizowanych komunistów na studia techniczne. Według dyspozycji komitetu wykonawczego partii liczba ta obejmować winna co najmniej 150 kobiet. Czy nie jest to znów jakiś trik propagandy komunistycznej?

Węgry wprowadzają tajną żandarmerję cywilną

Budapeszt, 4. 2. (radjo). Ministerstwo spraw wewnętrznych pracuje nad projektem systematyzacji żandarmerji tajnych na Węgrzech. W tym odnośnym projekcie na prowincji węgierskiej zaprowadzona ma być specjalna służba cywilno-żandarmeryjna. Żandarmerja tajna ma ułatwiać pracę żandarmerji uniformowanej, w szczególności zaś ma prowadzić poufne dochodzenia.

Jak czczono popielec dawniej

Wierni, mało w rzeczach kościelnych uświadomieni, dziwią się, widząc już na dwa tygodnie przed popielcem kapłana, odprawiającego sumę w kolorze fioletowym, bez Gloria i Alleluja.

Jest to znak, że dawniej tu zaczynał się Post Wielki.

Pierwsi chrześcijanie inaczej pościli. Nie przyjmowali wogóle posiłku i dopiero o pierwszej gwiazdce spożywali obiad. Tak nie można tylko pościć czterdziestu dni z rzędu. Więc wtrącano dni, w które jedzono od rana postne potrawy i w ten sposób post trwał siedemdziesiąt dni. Ztąd nazwa niedzieli „siedemdziesiątnicy“. Starzy polacy naśladowali ten zwyczaj i ztąd nazwa niedzieli „staropustnej“.

W miarę jednak jak przesuвано posiłek ku południowi, skracano ilość dni postnych. Na Rusi od drugiej niedzieli przed popielcem poprzestawano na maśle, ztąd „maślanica“, a gdy ten zwyczaj się rozszerzył, niedziela otrzymała nazwę „mięsopustnej“, iż odtąd przestawano jeść mięso.

Gdy ostatniej niedzieli kończył się karnawał, a trzy dni przed popielcem huczne odprawiano zapusty i niedziela otrzymała nazwę zapustnej. U nas papież Innocenty IV Post Wielki od środy popielcowej zachowywał rozkaz.

Dziecko z sercem na wierzchu

Na oddziale położniczym szpitala w Birmingham w Anglii urodziło się w tych dniach dziecko, którego serce leży najechniętą klatki piersiowej. Jest ono powleczone tylko delikatną skórą, tak, że jego ruchy można dobrze obserwować. Lekarze tamtejsi noszą się z zamiarem dokonania operacji mającej na celu powleczenie serca dziecka grubszą warstwą skóry.

Okólnik w sprawie zastawu rolniczego.

W Nr. 2 Dziennika Urzędowego ministerstwa sprawiedliwości z dnia 15 stycznia ukazał się okólnik wyjaśniający sprawę opłat sądowych przy rejestrowaniu zastawu rolniczego.

Do czasu unormowania tych opłat pobierana będzie na obszarze sądu apelacyjnego poznańskiego i toruńskiego za wnioski o wpis do rejestru kwota 3/4 pełnej opłaty sądowej.

Możliwości handlowe.

Firma egipska pragnie przedstawić przedmiotowo na bursztyn i wyroby bursztynowe.

Firma francuska pragnie nabywać fasolę, soczewicę i ziemniaki.

Firma łotewska pragnie nabywać wykę, groch, peluszkę i jęczmień.

Firma węgierska reflektuje na zakup sierści bydłowej.

Firma francuska reflektuje na zakup jabłek i gruszek w wyborowym gatunku.

Firma niemiecka pragnie nabywać buraki ćwikłowe i marchew.

Firma niemiecka pragnie nabywać zboża wszelkiego rodzaju.

Firma francuska interesuje się cebulą.

Wszelkich informacji udzieli zainteresowanym Izba Przemysłowo-Handlowa w Grudziądzu, Referat Prasowy.

WIADOMOŚCI Z POMORZA

Kulig kółka Rolniczego.

Wiele, pow. chojnicki. Na ostatnim zebraniu tut. Kółka Roln. podano myśl urządzenia wycieczki sankami do sąsiedniej wioski Brusy, co się też stało w niedzielę dnia 27. 1. 29. O godz. 1.30 zebrało się w liczbie przeszło 100 osób przed salką parafjalną, skąd wyruszone 23 sankami do Brus. Na czele jechały piękne w chorągwie narodowe przybrane sanie czterokonne z muzyką. Za nimi pięknym szpalerem wyruszyły inne. Przyjeżdżając do Brus, cały ten łańcuch sanek przesunął się w oczach zdziwionych mieszkańców przez główne ulice Brus. Następnie udano się na wspólną kawę do p. Przewoskiego, gdzie nastąpiło serdeczne powitanie gości przez p. Hołogę i p. Januszewskiego wójta z Brus. Ze strony Kółka Roln. z Wiele przemawiali ks. prob. Wrycza z Wiele, p. Lange dziedzic z Dąbrowy i p. wójt Rekowski z Wiele. W toku przemówień podkreślono zgodną współpracę Brus i Wiele tak w czasie niewoli jak w wolnej już ojczyźnie. Wyrażono wielkie uznanie i cześć przewodnikowi duchowemu, wielkiemu i zasłużonemu patriocie ks. prob. Wryczy z Wiele, jak też całemu duchowieństwu, które było i jest krzewicielem ducha szczerze narodowego, obywatelskiego i wzniesiono okrzyk na cześć ks. prob. Wryczy i duchowieństwa katolickiego.

Z życia Powstańców i Wojaków.

Kosobudy, pow. chojnicki. Przedstawienie amatorskie. W niedzielę 27 stycznia 1929 r. na sali p. Trzebiatowskiego urządziło Towarzystwo Powstańców i Wojaków swą zabawę zimową połączoną z przedstawieniem amatorskim. Odegrano dwie wesołe sztuczki p. t. „Małżeństwo Loli” i „Obóz cygański”. Program był bardzo urozmaicony i zadowolnił w zupełności licznie zebranych gości, to też śmiechu i oklasków było co niemiara. Amatorzy i amatorzy wywiązały się ze swych ról doskonale, sala była przepelniona. Wieczór ten pozostanie w pamięci uczestników, gdzie bawiono się w miłym nastroju do późnej nocy.

Rocznica.

Sławęcina, pow. chojnicki. Z okazji 9-tej rocznicy wkroczenia wojsk polskich do Sławęcina urządziło w niedzielę dnia 3 bm. tutejsze Koło Miłośników Sceny uroczystą akademię z następującym programem: 1) Przemówienie, 2) śpiew dziatwy szkolnej, 3) komedia w 1 akcie „Nieboszyk z przypadku”. Na zakończenie odbyły się tańce. Całość wypadła znakomicie i podniosła garstkę polaków w Sławęcynie na duchu. Pan pułkownik Kawiński udzielił bezpłatnie Komitetowi orkiestrę wojskową, która się doskonale wywiązała z swego zadania.

Znany działacz na tutejszym gruncie wójt p. Marcinkowski przemówił w bardzo terściwych słowach do tutejszej Polonii wznosząc trzykrotny okrzyk na cześć naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej jej Prezydenta i Wodza Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Jako delegat korpusu oficerskiego z Chojnic przybył pan por. Rogowski Powiatowy Komendant P. W., który Komitetowi podziękował w imieniu korpusu oficerskiego za zaproszenie, podnosząc zarazem gorliwe wysiłki Komitetu oraz amatorów apelując aby nie cofali się przed żadnymi trudnościami ale zgodnie w wysiłku staneli w szeregu do twórczej pracy. Harmonijna zabawa trwała do rana.

Ukaranie złodzieja.

Kościerzyna. Przed Sądem Powiatowym w Kościerzynie odbyła się onegdaj rozprawa karna przeciwko Monice Libiszewskiej pochodzącej z Chojnic, która jako ekspedjentka czynna była w składzie bławatów p. Wojciecha Piechowskiego w Kościerzynie i systematycznie skład okradała przywłaszczając sobie różne części garderoby.

Sąd skazał złodziejkę na dwa miesiące więzienia. Wykonanie kary — uwzględniając młody wiek oskarżonej — odroczone na przeciąg 3 lat.

Wyrodna matka.

N. Barkocin, pow. kościerski. Nowy Barkocin wstrząsła straszną wieścią. Niejakaś Weronika P. służąca w Nowym Barkocinie porodziła onegdaj nieślubne dziecko, które własnoręcznie udusiła.

Zwłoki niemowlęcia usunęła tak, że policja nie zdołała je wykryć. Zbrodniarką zajmie się sąd.

Ze zebrania młynarzy pow. świeckiego.

Terespól, pow. świecki. W lokalu p. Szulca — obok dworca odbyło się walne zebranie młynarzy z powiatu świeckiego i gniewskiego, zrzeszonych w Korporacji Młynów Gospodarczych na powiaty Świecie — Gniew. Zebranie zajął przewodniczący p. Rybarczyk z Łowina.

Po załatwieniu formalności wstępnych zebrania zabrał głos sekretarz związku p. Prasiewicz, który w swym dłuższym ale treściwym przemówieniu zobrazował ciężkie dzisiejsze położenie młynów gospodarczych na Pomorzu.

Rozwój placówki przemysłowej.

Świecie nad Wisłą. Od dłuższego już czasu istnieje w naszym mieście przedsiębiorstwo przemysłowe pod firmą „Przemysł Muzyczny”, które, jak sama nazwa mówi, wyrabia instrumenty muzyczne. Przedsiębiorstwo to rozwija się pomyślnie, czego najświeższym dowodem niech będzie to że przyjęło ono w ostatnim czasie specjalnego nauczyciela z zagranicy, którego zadaniem jest przyuczyć dziewczęta do zawodu stawiaczek. Jest to zawód dotąd w naszym kraju nieznanym, a konieczny do wyrobu „organków” — usnych harmonijek, których to firma „Przemysł Muzyczny” wyrabia przeszło 100.000 sztuk miesięcznie. W szkółce, którą kierownictwo fabryki urządziło w specjalnie na ten cel odnależonych od zarządu miasta 2 klas starej szkoły, pracuje obecnie już 22 dziewcząt. Przyjmuje się do tego zawodu przeważnie młodsze dziewczęta, ze względu na nadzwyczajną lekkość wykonania pracy, bowiem siła fizyczna odgrywa tu rolę drugorzędą. Kierownictwo fabryki przyjmuje w dalszym ciągu kandydatki do tego zawodu. Zarabiają kwalifikowane stawiaczki tu na miejscu 35 — 55 zł. tygodniowo.

Wśród Powstańców i Wojaków.

Jania Góra, pow. świecki. W miejscowej szkole odbyło się ubiegłej soboty wieczorem, doroczne walne zebranie miejscowego Tow. Powst. i Wojaków. Obrady zajął prezes p. Wojtacki przy licznych udziałach członków. Po sprawozdaniu członków zarządu objął przewodnictwo zebrania, jako marszałek p. A. Zięta, który też przeprowadził wybór nowego zarządu. Na prezesa wybrano ponownie p. Czesława Wojtackiego, kier. szkoły, jako zastępcę wybrano p. Antoniego Zięta, miejscowego sołtysa. Dalej, w skład zarządu wchodzi: pp. Jan Heinz — sekretarz, Maksymilian Stawski — zastępcą, Sylwester Orlikowski — skarbnik, Roman Perszka — komendant, Józef Maćkowski — zastępcą, Jan Heinz — referent oświatowy.

U Wojaków w Łowiniu.

Łowin, pow. świecki. W lokalu p. Seidla odbyło się doroczne walne zebranie tutejszego Tow. Powst. i Wojaków, które zajął dotychczasowy prezes p. Domin. Sprawili sobie Tow. w roku sprawozdawczym, własny okazały sztandar, jakoteż uzupełniono strzelnicę. Na marszałka walnego zebrania wybrano p. Chylewskiego — miejscowego sołtysa. Nowy zarząd tworzą: pp. kier. szkoły Klein — prezes, Domin — zastępcą, Sułkowski — sekretarz, Fliss — skarbnik, Dachtera — komendant, Klein — referent oświatowy, Szajdrowski — chorąży.

Tow. zamierza w bieżącym roku przeprowadzić manewry wojskowe.

W więzieniu im lepiej.

Chełmno. Zbiegli przed kilkoma dniami więźniowie już znowu są pod dachem — więziennym. Ziółkowskiego przyaresztowała policja, Zieliński, zaś sam powrócił, lękając się — zaziębienia.

Z DALSZEJ POLSKI.

Katastrofa tramwajowa — 3 osoby rane.

Poznań. Wczoraj wieczorem krótko po godzinie 18 na ul. Półwiejskiej w pobliżu Kwiatkowej zderzyły się dwa tramwaje. Tramwaj, jadący z Górnej Wildy, najechał na tramwaj, zbliżający się od placu Świętokrzyskiego. Zderzenie było tak silne, że pasażerowie pospadali z siedzeń, lub rzucony zostali o ściany wozu. Od pryskającego szkła rozbitych okien jak również od uderzeń o ściany cięższe rany odniosło dwóch pasażerów i konduktor. Motorowi wyszli bez szwanku.

Rannych — konduktora Marjana Witczyńskiego z Rybaków 21, Jana Burę z ul. Św. Wawrzyńca 21 i St. Grojną, zamieszkałego przy ul. Gen. Prądzińskiego 11, pogotowie ratunkowe przewiozło do lecznicy miejskiej. U wszystkich stwierdzono cięższe rany na twarzy i rękach. Po opatrzeniu udali się oni o własnych siłach do domu.

Uszkodzenie tramwaji było tak znaczne, że spowodowało przerwę w komunikacji.

Okrutna potwór - matka.

Katowice. W Piewaldzie na czeskim Śląsku aresztowano żonę p. S., pozostającą pod zarzutem zamordowania przed dwoma laty swego nowonarodzonego dziecka, tuż przed zamążpójściem. Już wówczas istniało to podejrzenie, jednak sprytna matka potrafiła zmydląć ślady.

Straszny wypadek 12-to letniej dziewczyny.

Warszawa. W Szkole Sztuk Pięknych, mieszczącej się na Wybrzeżu Kościuszkowskim Nr. 37, zdarzył się tragiczny wypadek. Ze szkoły tej wychodziła modelka, 12-letnia Kazimiera Laurówna, uczennica szkoły powszechnej. Znajdując się na II-im piętrze, weszła na poręcz i poczęła po niej zjeżdżać. W pewnym momencie straciła równowagę i wpadła do suteryny. Wezwany lekarz Pogotowia stwierdził u nieszczęśliwej wstrząs mózgu, pęknięcie podstawy czaszki i ogólne potłuczenie.

Z Tow. śpiewu „Lutnia”.

Łubiewo, pow. świecki. W lokalu p. Klóski odbyło się walne zebranie tutejszego Tow. Śpiewu „Lutnia”, które zajął przy nadzwyczajnym licznych udziałach członków prezes p. St. Lewandowski. Ciekawe było sprawozdanie z całorocznej pracy, złożone przez członków zarządu. Należy nadmienić że zebrania Tow. było 8, zebrania zarządu 10, urządzono 1 zabawę, 1 wieczorek, 2 obchody. Liczba członków powiększyła się w ciągu roku o 10-ciu, tak iż obecnie Tow. liczy 68 członków. Chór Tow., występował w uroczystościach kościelnych jak i narodowych. Na marszałka walnego zebrania, celem przeprowadzenia wyboru zarządu, wybrano obecnego na zebraniu patrona Tow. czcigodnego ks. kanonika Dr. Włoszczyńskiego. Przeprowadzone wybory dały następujący skład nowego zarządu: pp. nauczyciel Stanisław Lewandowski — prezes, Euzeljusz Koniarski — zastępcą nauczycielka Lewandowska — sekretarka, Jan Kątny — zastępcą, Antoni Pulkowski — skarbnik, Rompalski bibliotekarz; dyrygentem chóru jest organista Napiątek, zaś w skład komisji rewizyjnej wchodzi: Franciszek Koniarski i Katarzyna Rompalska. W toku obrad powzięto uchwałę by przystąpić do Związku Kół Śpiewaczych na Pomorzu.

Również uchwalono urządzić w czasie karnawału wieczorek.

Wśród młodzieży na wsi.

Sucha, pow. świecki. Przedostatniej niedzieli odbyło się w miejscowej szkole doroczne walne zebranie tutejszego Stow. Młodzieży Katolicko-Polskiej Męskiej. W zebraniu wzięli udział: patron Stow. ks. wik. Schlip z Lubiewa i wicepatron kier. szkoły p. Kópka. Głównym tematem obrad walnego zebrania był wybór nowego zarządu. Jako prezesa wybrano p. Zygmunta Jędrzycka, na zastępcę p. Alojzego Nitka, jako sekretarza p. Konstantego Winiarskiego, na skarbnika p. Konstantego Świetlika, jako naczelnika p. Leona Stróża. Komisję rewizyjną tworzą: p. Dyonizy Jędrzycka i Antoni Baranowski.

Zagadkowa śmierć wskutek otrucia.

Toruń. W dniu 29. bm. zasnęł nagle niejaki Władysław Maraszewski, zamieszkały przy ul. Kolałtaja w Toruniu, którego przewieziono do Szpitala miejskiego, gdzie tego samego dnia zmarł wieczorem. Lekarze stwierdzili śmierć wskutek otrucia. Władze policyjne prowadzą obecnie dochodzenia, czy w tym zagadkowym wypadku, ma się do czynienia z samobójstwem czy też nie zachodzi ewentualny udział osób trzecich.

Na karę śmierci.

Bydgoszcz. Wczoraj odbyła się w sądzie okr. rozprawa przeciwko 23-letniemu parobkowi Edmundowi Rybczyńskiemu, który w czerwcu z. r. w Wierzbnej pow. bydgoskiego zamordował Marię Chryczkównę. Mord miał tło erotyczne. Sąd po dłuższej rozprawie uznał Rybczyńskiego winnym morderstwa i skazał go na karę śmierci. Poza tem za kradzież rewolweru skazano go na 5 miesięcy więzienia.

Wybuch dynamitu rani robotnika.

Kraków. W kamieniołomach Batki na Zakrzówku eksplodował za wcześnie nabój dynamitowy i zranił ciężko Józefa Pajora, robotnika. Wezwany lekarz Pogotowia przewiózł rannego w groźnym stanie do szpitala. Pajor ma pokaleczoną całą twarz, oraz piersi.

Samobójstwo za porcję mięsa.

Oświęcim. W tych dniach rzucił się pod koła pociągu żołnierz 27 p. p. w Ołomuńcu, niejaki Jan Macura, z Górnego Żukowa koło Czeskiego Cieszyzna. Zmiażdżony przez pociąg pozostał martwy na miejscu. Straszny czyn swój popełnił z obawy przed karą, podobno za kradzież porcji mięsa.

Wykrycie wielkiej afery leśnej.

Wilno. Dyrekcja Lasów Państwowych w Wilnie wpadła na ślad wielkiej afery, prowadzonej od dłuższego czasu. W sprawie tej zamieszanych jest kilku kupców leśnych, którzy drogą nielegalną usiłovali nabyć państwowe objekty leśne, przeznaczone na cele korupcyjne 50 tys. dolarów. Mieli oni do pomocy 10 żydów, którzy usilovali nawiązać kontakt nielegalny z urzędnikami Dyrekcji.

Dyrekcji Lasów Państwowych udało się wykryć sprawców, wobec czego państwo nie poniosło strat, które mogły wynosić około 10 milionów złotych. Jak się dowiadujemy, został zwolniony z Dyrekcji Lasów Państwowych jeden z urzędników. Śledztwo prowadzą władze sądowe i policyjne.

Potworny mąż — morderca.

Brześć n/B. We wsi Bujak, gm. Krzyżanowice starostwa Iłżyckiego, została postrzelona w czaszkę przez męża swego 30 letnia Józefa Woźniakowa. Ranną przewieziono do szpitala Dz. Jezus, gdzie wczoraj zmarła. Mąż — zabójca zbiegł.

Oświadczenie!

Stosownie do uchwały Walnego Zebrania poniżej podpisanego Towarzystwa z dnia 20. I. 1929, podajemy do publicznej wiadomości,

Towarzystwo Lekarzy Północnego Pomorza (obwód Kaszubski Związku Lekarzy Państwa Polskiego), obejmujący dziesięć powiatów Pomorza znajduje się od 1. 1. 1929 r. w stanie bezkontraktowym z Powiatowymi Kasami Chorych.

Zdecydowaliśmy się stan ten z Kasami Chorych przeprowadzić w sposób łagodniejszy, niż to uczynił Związek Lekarzy Zachodniej Polski (Okręg Wielkopolski Z. L. P. P.) z powodu tego, że współzycie nasze z Kasami Chorych było dotychczas jaknajlepsze; Kasy Chorych miały pełne zaufanie do nas, a my również do Kas. Stwierdzamy z naciskiem, że takie ustosunkowanie się wzajemne Lekarzy i Kas Chorych wydało wyniki dodatnie wywarzając zadowolenie najwięcej zainteresowanych tj. ubezpieczonych.

Tymczasem dowiadujemy się, że krok ten nasz tłumaczy Okręgowy Związek Kas Chorych w Poznaniu wyłanianiem się ze solidarności koleżeńskiej i odmiennym stanowiskiem co do żądań Związku Lekarzy Zachodniej Polski.

Przeciwko takiemu twierdzeniu i pojęciu sprawy, podnosimy protest i oświadczamy, że jesteśmy zupełnie solidarni z żądaniami Związku Lekarzy Zachodniej Polski. I my żądamy przede wszystkim umowy zbiorowej, tem samem prawem, jakim je mają inne stany Rzeczypospolitej Polskiej. I my jesteśmy przeciwnikami zaprowadzenia ambulatoryj na terenie naszym. Jesteśmy przekonani, że i Zarządy Kas Chorych jak i ubezpieczeni są pod tym względem zgodni z nami i jesteśmy ufni, że z naszymi Kasami Chorych dojdzie my łatwo do potrzebnego porozumienia, o ile Okręgowy Związek Kas Chorych nie będzie stał na przeszkodzie. My lekarze z Kaszub, Kociewia i Borów Tucholskich wołamy głośno, że ludność naszych powiatów obecnie więcej, niż kiedykolwiek, potrzebuje pokoju społecznego, a do władz nadzorczych Kas Chorych apelujemy, by nie zmuszono nas do porzucenia naszego obecnego stanowiska dla sprawy, w której nie chodzi o pieniądze.

Związek Lekarzy Północnego Pomorza.

Tragikomiczne polowanie

Wieś poszła z widłami na basy myśląc, że to niedźwiedź

Wśród mieszkańców Mały Mędromierz w pow. tucholskim, krąży od kilku dni komicznie brzmiące opowiadania o niezwykłym polowaniu urządzone przez kilkudziesięciu mieszkańców wsi, uzbrojonych w widły, cepy i strzelby.

Ta cała tajemnicza historia przedstawia się następująco:

Z Mędromierza wracali pijani muzykanci, którzy grali na jednym weselu

Jeden z nich przyzwyczajony podchmielony, dźwi gał basy lecz w połowie drogi, dziwnie mu one zaciężyły. To też nie wiele się namyślając, porzucił je w śniegu i poszedł dalej.

Za chwilę, tą samą drogą powracał jeden z mieszkańców wioski a nadszedłszy spostrzegł coś czarnego, leżące w śniegu. Chłopu zjężyły się włosy na głowie ze strachu w przypuszczeniu, że to

nikt inny tylko niedźwiedź leży w śniegu. Skąd taka myśl przyszła mu do głowy, niewiadomo.

W wielkim strachu chłopina pobiegł do wsi, zaalarmował wszystkich i z całą gromadą, do brzo uzbrojonych w strzelby, widły i cepy chłopów, podążył w stronę domniemanego niedźwiedzia.

Oddano kilkanaście strzałów w kierunku ciemnej plamy na śniegu a gdy plama ta nie ruszała się, śmielsi zebrawszy na odwagę, podeszli i... o zgrozo!

W śniegu leżały przestrelone kilkakrotnie basy, z pozrywanymi od kul, strunami.

Po wyjaśnieniu się całej historii, chłopcy z wielką pieczołowitością zabrali basy i powrócili do wsi.

Tak się zakończyło polowanie na niedźwiedzia, z którego obecnie cała okolica się śmieje.

wieczorku jakgdyby jedną rodziną. To też humor, wesołość i swoboda prym wiodły nie poslední a doborowa orkiestra, którą Komendant Garnizonu Chojnickiego pułk. p. Kakiński ofiarował na ten wieczór świetnie dobrana, była najwazniejszą atrakcją wieczorku.

Serdeczność i otwartość panująca wśród obecnych na zabawie swoboda i koleżeńskość wiele przyczyniły się do tego, iż każdy z gości czuł się jak u siebie w domu.

To też Zarządowi Zw. Pod. Rezerwy oraz Komitetowi zabawowemu należy się szczere uznanie za to, że przewidział intuicyjnie jaki rodzaj zabawy miłym być może zaproszonym gościom i urządziły wieczorek w zamkniętym kółku.

Rzeczywiście była to jedna, jedyna serdeczna zabawa podczas obecnego sezonu karnalowego.

Bal Stow. Katolickiej Młodzieży Polskiej Męskiej.

W środę dnia 6-go lutego r. b. o godz. 8-iej wieczór na salach hotelu Engla odbędzie się dorocznym zwyczajem bal karnawałowy Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Polskiej Męskiej w tak zwanym zamkniętym kółku.

Powodzenie jakim cieszyło się przedstawienie w niedzielę dnia 3-go b. m. spodziewać się kaže, że i zabawa uda się w całej pełni, ku zadowoleniu wszystkich.

Na tę zabawę obowiązują specjalne zaproszenia, które zarząd Stow. Młodz. rozesłał poważniejszym osobistościom m. Chojnic.

Amatorzy zboża pod kluczem.

P. Fischerowi z Jarcewa ginęły od dłuższego czasu większe ilości zboża różnego rodzaju. Próby czynione przez rządzącego majątku celem wykrycia sprawców kradzieży przez długi czas nie dały rezultatu. Rządca majątku doniósł wreszcie o tajemniczym ginięciu zboża policji.

Na majątku p. Fischera młócono jęczmień a następnie w obecności władz odważano wymłócone ziarno. Jeden z deputatów niejakiego Gintera nie zważając na obecność władz miał tę czelność „skreć” półtora centnara jęczmienia. Lecz trafiła tym razem kosa na kamień. Przydybano go na gorącym uczynku, Ginterem zajęła się następnie policja i stwierdziła, że poprzednio skradł półtora centnara pszenicy, którą zawiózł celem przemiału do młyna. Młynarz przypuszczając, że przywieziona pszenica pochodzi z deputatu wydzielonego zacięźnikiem w tym dniu, przyjął ją do przemiału.

Ciekawe jest tłumaczenie Gintera złożone odnośnie kradzieży pszenicy. Otóż jako wdzięczny syn chciał awanturować ojcu podarować na urodziny skradzioną pszenicę. Niestety ojciec nie zobaczył podarunku, złożył mu przez syna. Należy zaznaczyć, że do wykrycia kradzieży przyczynił się współnik Gintera, także deputatnik. Kto wie czy mu „kaka zdrada na kolezce po fachu wyjdzie na dobre?”

RUCH w TOWARZYSTWACH

Baczność Powstańcy i Wojacy! Zebranie miesięczne odbędzie się w środę dnia 6 lutego br. o godzinie 8 wieczorem w lokalu druha Locha. Obowiązkiem każdego członka na to zebranie przybyć. Goście, którzy by zechcieli przystąpić do towarzystwa, mile widziani.

Wolność!!

Morawski.

Prezes i por. rez.

Zebranie Tow. Pań św. Wincentego a Paulo odbędzie się w środę dnia 6 lutego 1929 r. o godz. 5-tej po poł. w klasztorze.

O liczny udział uprasza

Zarząd.

10-cio letni jubileusz „Lutni“ chojnickiej

Krokami szybkimi zbliża się chwila uroczysta dla „Lutni“.

Dnia 10 lutego 1929 roku upływa pełnych dziesięć lat od chwili powstania w Chojnicach koła śpiewackiego, któremu dano zaszczytną nazwę instrumentu najwdzięczniej brzmiącego — „Lutnia“.

I słusznie uczynili założyciele dając kółku tak piękne miano, w myśl bowiem tej nazwy, koło chojnickie chóru mieszanego „Lutnia“, w ciągu tych lat dziesięciu swego istnienia zdobyło pierwsze miejsce w konkursach, zjazdach śpiewackich i popisach publicznych zyskując sobie sławę pierwszorzędnego zespołu śpiewackiego.

Pilność niezwykła w ćwiczeniach śpiewu, opóźnienie muzyczne najtrudniejszych utworów śmiałość przebojowa w interpretacji głosowej, nie zwykle wysoki poziom tonacji oraz pewność siebie — najlepiej bodaj charakteryzując każdego poszczególnego śpiewaka, a przede wszystkim intensywną sumienną pracą dyrygenta, który wszelaki trud ponieść potrafił byleby chór jemu powierzony zrównał się z chórmi pierwszorzędnymi.

I dzieś przededniu „dziesięcio-lecia“ istnienia tak dyrygent jak i założyciel Lutni dumni być mogą z rezultatów przez chór osiągniętych. Ale niezałożyciele chóru i dyrygent cieszyć się mogą chlubnie zapisaną przeszłością.

Cieszy się nią całe miasto, wszyscy mieszkańcy, którzy mieli możność posłyszenia chociaż raz śpiew Lutni.

To też z wielką niecierpliwością oczekują Chojnice dnia jubileuszowego, pragnąc uczcić zasługę tych, co pieśń polską nie tylko ustami pięknie śpiewać umiały ale i rozmiłowanym sercem i duszą rozspiewaną szczerze ukochali.

Niechże więc w dniu tak uroczystym dla „Lutni“, w dniu 10-cio lecia pracy na niwie społecznej kultury muzycznej narodowej, całe Chojnice pospieszą uczcić jubileusz „Lutni“, tłumnie udział biorąc w wieczorku koncertowym, który będzie koroną jubileuszu 10-cio lecia.

Program tego wieczoru w przybliżeniu przedstawia się następująco:

Otóż z I części która będzie uroczystą akademią, usłyszymy kronikę towarzystwa, bardzo ciekawą, gdyż towarzystwo organizowało się w czasach, kiedy jeszcze różne „Grentzschutzy“ żelazną dłonią zwalczały każdy krok w dążeniu i czynie polskości. Zobaczymy także śmiałych Polaków - założycieli towarzystwa.

Część wokalna natomiast musi zadowolić każdego, gdyż utwory jak Psalm Troschla, Krakowiak Ponieckiego, Ojczyzna — potężne dzieło na 8 głosów — Nowowiejskiego — na chór mieszany i do Melpomeny Lachmanna, Sztndary polskie na Kremlu tatkze Lachmanna — na chór męski, będą istną sielanką dla wszystkich, zaś za wykonanie ręczy nam znana już dzielność dyrygenta Lutni tak, że ucho nawet doskonałego znawcy śpiewu przyjemny znajdzie posłuch.

Utwory te są objęte programem występu Lutni na Wszchslowiańskim Zjeździe Śpiewaczym w maju br. w Poznaniu, zorganizowanym z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej.

Akademia uroczysta w dniu 10-cio lecia „Lutni“ jest zatem również i niespodzianką dla chojniczan na to ze względu na przygotowane utwory na Zjazd Wszchslowiański które odśpiewane będą w dniu jubileuszu.

Pospieszmy wszyscy uczcić czyn i chlubę Chojnic „Lutnię“.

KRONIKA TUCHOLSKA

Reorganizacja Związku Pracowników Kupieckich

Z inicjatywy Centralnego Zarządu Związku Pracowników Kupieckich w Poznaniu nastąpiła wreszcie reorganizacja istniejącego tu przed laty bo od 1908 — 1922 roku, a nieczynnego przez ostatnie sześć lat, oddziału Związku Pracowników Kupieckich. Zebranie reorganizacyjne zwołano na sobotę wieczorem do lokalu p. Pawelskiego Zebranie zagał p. Fabisiak, członek zarządu Banku Ludowego.

Jako prezesa wybrano p. Edwarda Fabisiaka na zastępcę p. Teofila Tyblewskiego, jako sekretarza p. Jana Szulca, zast. p. Bolesław Pliszka skarbniczka p. Walerja Gierszewska, na doradcę zaproponowano p. Wawrzynowicza właśc. drogerji.

Gielda Płodów Rolnych w Poznaniu

Warunek: bandel hurt. fr. st. załad. ładowni wago-
dcstawa zaraz za 100 kg., w ziobca.

Zyto	32,35—33,50
Pszenica	40,50—41,50
Jęczmień przemiałowy	32,50—33,50
Jęczmień brow.	34,00—36,10
Owies	30,50—31,50
Mąka 2. 70% wł. work.	—45,75
Mąka p. 65% wł. work.	57,75—61,75
Groch półtry	44,00—47,00
Groch Victorja	62,00—67,00
Groch f.	53,00—58,00
Peluszka	37,00—39,00
Wyka latowa	39,00—41,00

KRONIKA MIEJSCOWA.

Chojnice, dnia 5. lutego 1929 r.

Nowy starosta w Chojnicach.

Według otrzymanych urzędowych wiadomości został Starosta pow. chojnickiego p. Weiss przesiedlony na takie same stanowisko do Gniewu. Kierownikiem Starostwa w Chojnicach, zamianowany został p. Dr. Rzóška.

„Bolszewicy“ Komedja w I-ym akcie.

Dnia 3-go lutego br. o godzinie 8 wieczorem na sali teatralnej hotelu Engla, odegrana została przez Związek Młodzieży Katolickiej Polskiej Męskiej pod patronatem Ks. Borzyszkowskiego i pod dyrekcją prezesa Związku p. Belhke, arcywesoła komedja jednoaktowa, pod tytułem „Bolszewicy“.

Już samo wybranie tej komedji do odegrania przez Młodzież na scenie, znaczenie posiada doniosłe, pouczało bowiem, kto są bolszewicy, jaka ich rola, jak się powinno z nimi postępować i t. d., co w czasach obecnych zakusów komunistycznych opanowania naszej Młodzieży jest dobrą dla niej nauką dlaczego unikać należy bolszewików.

Następnie komedja ta bardzo wesoła zresztą, pouczyła młodzież o możliwości istnienia w życiu takich wypadków, gdzie krok nierozważny lub błąd popełniony spowodować mogą groźne i kłopotliwe następstwa dla tych, którzy lekomyślnie postępują w swoim życiu.

Sztuczkę odegrano bardzo udanie i z artystem nadpodziwanym zwłaszcza jeżeli się zważy, iż role kreowała młodzież pracująca, która nie wiele posiada czasu na kształcenie się artystyczne na scenie.

Przedstawienie wczorajsze dowiodło zaś, że Młodzież asza posiada wybitny rys indywidualności artystycznej młodej duszy i kształcenie jej w tym kierunku, przedstawia wdzięczne pole działania.

Jest niewątpliwą zasługą Ks. Patrona Borzyszkowskiego i Prezesa Związku p. Belhkego, że poziom artystyczny młodzieży i tak wielkie postępy na tym polu, poczynił Związek Młodzieży, co uznają zebrana na przedstawieniu i po brzegi wypełniająca salę — publiczność.

Oklaskom frenetycznym nie było końca a salwy śmiechu wybuchwały raz poraz, gdy domniemani „bolszewicy“ znaleźli się w ręku dzielnej policji. Publiczność była rozantuzjowana.

Dekoracje sceny i kostjumy teatralne gustownie dobrane, składały się na piękną całość.

Przed przedstawieniem i po przedstawieniu, orkiestra własna Związku Młodzieży witala i żegnała publiczność ładnie odegranymi marszami.

Wśród widzów, wdziliśmy najpoważniejsze osobistości miasta Chojnic, wyrażające się z wielkim podziwem dla samej gry członków Młodzieży oraz dla kierownictwa Związku.

Pochwały padające z ust ojców miasta będą niewątpliwie zachętą dla Zarządu Związku w dalszej owocnej pracy na tem polu.

Z balu Zw. Podof. Rez. Koło Chojnice.

Dnia 2-go lutego r. b. o godz. 8-iej wieczór, na sali u p. Jazdzewskiego, odbył się wieczorek zabawowy Związku Podoficerów Rezerwy Koło Chojnice przy udziale około 80 osób.

Nie był to bal publiczny lecz bal w kółku zamkniętym co wiele wpłynęło na swobodę tak w tańcu jak i wogóle. Bawiono się wymiennie.

Podoficerowie Rezerwy, ich żony i siostry oraz kilka poważnych osobistości z grona znajomych, tworzyli na tym

Drugi dodatkowy preliminarz budżetowy

miasta Chojnice na rok gospodarczy 1928/29 wyłożony jest od dnia 6. lutego 1929 r. 13 lutego 1929 r. wia-
cznie, podczas godzin służbowych w ratuszu, pokój
nr. 9 celem przegladania i ew. wniesienia spostrzeżeń
i zarzutów przez zainteresowanych.

Spostrzeżenia i zarzuty należy wnieść do Magi-
stratu do dnia 11. lutego 1929 r.

Zainteresowanymi w zrozumieniu powyższego są
płatnicy danin komunalnych.
Chojnice, dnia 1. lutego 1929 r. 275
Magistrat.

Na mocy przywileju rakan winny wszelkie odsta-
wione konie t. j. wskniek wypadku, mianowicie złama-
nie nog, wewnętrzne i zewnętrzne nieuleczalne choroby,
do dalszej pracy niezdojne, bez różnicy czy mięso na
pożywienie dla ludzi się jeszcze radaje, być u nas zgło-
szone. Takich koni nie wolno rzeźnikom, handlarzom
i t. d. sprzedawać ani darować.

Tak samo winny być u nas przy biciu natych-
miast telefoni znie zgłoszone wszelkie inne porzucone
lub zdechłe zwierzęta, jak koń, osiel, źrebrę, tydzie
cielaki, świnię, kozy, owce i t. d.

Ciała winny być aż do odebrania tak przechowy-
wane, aby skóra nie została uszkodzona.

Nagrodę do 25 zł.

Władzimy temu przy zamilczeniu jego nazwiska, który tak-
le uchylene się nam na czas poda do wiadomości, abyśmy
po prócz skargi prywatnej mogli podobne przestępstwa
oddać prokuratorji.

Spółka Rakarska na powiat Chojnice

telefon 296.

Prochowa 8.

August Müller, jubiler Chojnice

poleca bogaty wybór
artykułów srebrnych i złotych,
obrączek ślubnych, sztuców
czysto srebrnych, posrebrzanych
i alpakowych. Kryształ białe
i kolorowe, zegarki, pierwszo-
rzędny mechanizm

Rzetelna gwarancja.

Artykuły optyczne - wyroby niklowe i mosiężne

Artykuły podarunkowe

Rzetelna obsługa! Niskie ceny!

Wielki wybór

MEBLI

kompletne umeblowania
jak i pojedyncze meble.

Trumny

i wybicia do trumien

Fr. Kiedrowski,

Chojnice (Pom.) Człuchowska 6-8

Najstarszy magazyn w mieście.

Własne warsztaty stolarskie i taplersk.

Czytajcie Dzień Pomorski.

Biały Tydzień

od 4. 2. 29 r. od 4. 2. 29 r.

Aby uprzystępnieć jak najszerszemu ogółowi
tani zakup towarów białych, bielizny
stołowej, oraz gotowej bielizny, sprzedaje
podczas „Białego Tygodnia“
towary tylko pierwszorzędných fabryk
po cenach wyjątkowych.

Oto kilka tylko przykładów:

Płótno bieliźniane 70 cm.	1.35 — 1.20 — 0.98
„ „ 80 cm.	1.65 — 1.55 — 1.40 — 1.35
Madapolam 80 cm.	2.50 — 2.25 — 2.00 — 1.75
Pościeralowa 1.40 cm.	4.25 — 3.75 — 3.25
Prześcieradło 1.35 cm.	3.25 — 3.00 — 2.60
Surówka 70 cm.	1.30 — 1.15 — 1.00
Barchan bieliźniany	1.75 — 1.50 — 1.25
Ręcznikowe	1.60 — 1.35 — 1.15 — 0.80

Upraszam Szan. Obywatelstwo miasta i okolicy
o zwiedzenie mych okien wystawowych oraz
dekoracji wewnętrznej bez przymusu zakupu.

DOM MÓD

J. Jarczyński, nast. St. Bączkowski
Chojnice — Telefon 206.

KINO NOWOSCI

We wtorek 5. bm. o godz. 8 15

Miłość Hiszpanki (Walencja)

Wspaniały dramat pełen napięcia w 8 akt.
Rzecz dzieje się w Barcelonie w Hiszpanji
z okazji przyjęcia nowego gubernatora. W
rolu głównej: słynna i piękna gwiazda

Mea Murray i Lloyd Huges

Temperament! Werwa! Wystawa!

Od czwartku: Wielki szlagier

Gehenna Nieznanego Żołnierza.

Walter Heyn

mistrz malarzki

CHOJNICE, pl. Jagielloński 6

wykonuje wszelkie

prace malarzkie — Jak i malowanie powozów.

Wielki wybór.

tapet bord i listew

od 85 groszy

od zwyczajnego do wykwintnego gatunku.

Tapety

Jak największy wybór

Przeszło 150 gatunków
na składzie, od
najtańszych do najwy-
kwintniejszych.

Kolekcja okazowa na życzenie.

Lisztewki do tapet, szlaki, (borty)
szablony, farby, pokesty, lakiery.

Najkorzystniejsze źródło zakupu.

Drogerja i Handel Farb.

Bracia Hubert właśc. Juljan Hubert

Chojnice, Pomorze. Gdańska 17,

Telefon 219. rok zał. 1894.

Polecam samochody marki:

Cadillac, LaSalle, Oakland, Chevrolet

1927 sprzedano więcej niż w 1926.

Wielkie, silne wygodne z zaletami samo-
chodów luksusowych, ulubione, ponieważ
eleganckie. Również jako samochody cięża-
rowe i dostawowe, trwałe, pewne i gospod.

Buick, Oldsmobile, Pontiac

Samochody osobowe i ciężarowe
— po korzystnych warunkach zakupu —

Ryszard Gehrke,

Centrala samochodów — Chojnice
Telefon 108

Tanio! Towary futrzane Tanio!

Po sezonie

znacznie niższe ceny.

Sprzedaję i wykonuję futer dla pań i panów.
Wielki wybór podszewek futrzanych,
skórek futrz. czapek, koców, kołnierzy,
kamizelek, peleryn i futrzanych
worków na nogi.
Dogodne warunki spłaty.
Pracownia dla przeróbek futer.

O. Weiland

Chojnice, Tel. 188

Gdańska 3.

Kuśnierstwo, Dworcowa 10.

Wielki wybór żurnali:

Przegląd Mód, Rekord,
żurnale francuskie
oraz żurnale na kapelusze i bieliznę
poleca

„Dziennik Pomorski“.

Przetarg przymusowy

W środę, dnia 6. b. m.
o godz. 14-tej sprzedam
na podwórzu spedytora
Nowackiego najwięcej da-
jącemu za gotówkę:

1 maszynę do pisania. Rogowski

Kom. sąd. Chojnice 280

Przetarg przymusowy

W środę, dnia 6. b. m.
o godz. 15-tej sprzedam
na podwórzu spedytora No-
wackiego najwięcej da-
jącemu za gotówkę:

3 pudła do bryczek. Rogowski

Kom. sąd. Chojnice. 279

Nadszedł świeżo olej do pieczenia

smaczny, wydajny
i tani w użyciu.
Do nabycia tylko w drogerji

F. H. Paetzold

właśc. J. Kloskowski

Rynek 21. 277

Bacznosc!

W swoim specjalnym war-
sztacie buziek gumow,
każdego gatunku wykony-
uje wszelkie reparacje pra-
dko i tanio.

L. Frey

mistrz szewski

Szosa Gdańska 20.

Polecam

Górnośląski

węgiel

w kostki

Centnar tylko 3-zł.

A. Riedel

właśc. Rink

Gdańska 2 272

Poszukuje się zaraz

dziewczyny.

Adres wskaże eksp.

Dzien. Pom. 276

Potrzebna zaraz uczciwa

dziewczyna

do dzieci

Zgłosić się u: 281

St. Bączkowski

Gdańska 21, skład.